

**DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT**

Ifølge liste

Deres ref	Vår ref	Dato
	13/1631-	21.11.2016

Avklaring - forholdet mellom statsforetaksloven § 55 og konsesjonsloven

I forbindelse med overføring av eiendom fra Jernbaneverket til det nyopprettede statsforetaket Bane NOR SF, har Landbruks- og matdepartementet blitt bedt om å avklare forholdet mellom lov om konsesjon ved erverv av fast eiendom (konsesjonsloven) mv. og lov om statsforetak (statsforetaksloven) § 55. Vår uttalelse er utarbeidet i samråd med Kommunal- og moderniseringsdepartementet som er ansvarlig departement for statsforetaksloven.

Statsforetaksloven § 55 gjelder omdanning av en statlig virksomhet til statsforetak. Bestemmelsen definerer hvordan slik omdanning skal skje, og det reguleres hvordan den statlige virksomhetens rettighetsforhold skal håndteres ved omdanningen. Problemstillingen er hvorvidt statsforetak som blir etablert ved omdanning etter statsforetaksloven § 55 trenger å søke ervervskonsesjon, eller om statsforetaksloven § 55 innebærer at slik søknad ikke er nødvendig.

Statsforetaksloven § 55 første ledd første punktum lyder:

«En statlig virksomhet eller virksomhet som drives av et heleid statsaksjeselskap eller statsallmennaksjeselskap, eller del av slik virksomhet, kan som helhet overføres til et statsforetak ved at eiendeler, rettigheter, herunder offentlige tillatelser, og forpliktelser som er knyttet til virksomheten overføres til statsforetaket.»

Ordlydens alternativ om overføring av «rettigheter», omfatter utvilsomt grunneierrettigheter og andre rettigheter i fast eiendom. Bestemmelsen innebærer dermed at fast eiendom som utgjør en del av en statlig virksomhet, kan overføres til statsforetak ved omdanning til slikt foretak.

I ot.prp.nr.32 (1990-1991) punkt 11.2 2 behandles ikke ervervskonsesjoner spesifikt, men det slås fast at:

«Også offentlige konsesjoner, tillatelser m.v. kan etter paragrafen overføres til statsforetaket uten at overføringen til det nye rettssubjektet utløser ny konsesjonsplikt m.v.»

Forkortelsene «mv.» indikerer at angivelsene ikke er uttømmende. Etter konsesjonsloven § 5 første ledd nr. 3 trenger staten ikke konsesjon ved eiendomserverv som ellers er konsesjonspliktige. Den statlige virksomheten som omdannes til statsforetak, vil derfor ikke ha fått konsesjon på eiendomserverv som virksomheten har gjort. Staten besitter ikke en «offentlig tillatelse» som kan være gjenstand for overdragelse etter statsforetaksloven § 55. Likevel er det tydelig at lovens ordning på dette punktet er ment å være at ved forhold som krever offentlig godkjenning, trengs det ikke å innhentes ny godkjenning når det dannes statsforetak. Ordningen er at ulike sektormyndigheter ikke skal vurdere om statsforetaket skal få lov til å fortsette med en ellers konsesjonspliktig virksomhet i en situasjon hvor et statlig organ tidligere drev vedkommende virksomhet.

På side 95 i NOU 1991:8 (Lov om statsforetak) står følgende:

"På tilsvarende måte som ved sammenslutning etter § 54, gir bestemmelsen hjemmel til også å overføre offentlige konsesjoner, tillatelser m.v. til statsforetaket uten at overføringen til det nye rettssubjektet utløser ny konsesjonsplikt m.v. Utvalget antar at dette vil være ubetenkelig siden selve omdanningen forutsetter vedtak fra politiske, ansvarlige myndigheter."

Betraktningen om at opprettelse av statsforetak uansett krever beslutning fra politiske myndigheter, gjør seg gjeldende også for ervervskonsesjonsordningen. Dette tilsier at det praktiske behovet for at statsforetaket skal ha plikter etter konsesjonsloven ved omdanning etter statsforetaksloven § 55, er lite. Dette trekker i retning av at heller ikke ervervskonsesjonsloven aktiveres ved omdanning etter statsforetaksloven § 55. Landbruks- og matdepartementet mener at dette forholdet bør tillegges stor vekt ved tolkningen av statsforetaksloven § 55.

Landbruks- og matdepartementet kan heller ikke se at det ved opprettelse av statsforetak er noen grunn for å behandle konsesjonsordningen etter konsesjonsloven annerledes enn andre konsesjonsordninger.

Hovedsiktemålet i statsforetaksloven § 55 om at virksomheten skal overføres «som helhet», tilsier at det ikke skal skje noen ny forvaltningsmessig vurdering av arealbruk ved opprettelse av statsforetak. Hovedpoenget i lovens § 55 er at omdanningen skal skje uten innholdsmessige endringer i den virksomheten som omorganiseres.

Landbruks- og matdepartementet konkluderer med at statsforetak opprettet etter statsforetaksloven § 55 ikke har forpliktelser etter konsesjonsloven når fast eiendom eller andre rettigheter i fast eiendom overføres til statsforetaket som ledd i opprettelsen, og de øvrige vilkår i statsforetaksloven § 55 er oppfylt.

Med hilsen

Inger Grette (e.f.)
avdelingsdirektør

Camilla Neiden
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Adresseliste

Kommunal- og moderniseringsdepartementet	Postboks 8112 Dep	0030	OSLO
Landbruksdirektoratet	Postboks 8140 Dep	0033	OSLO
Samferdselsdepartementet	Postboks 8010 Dep	0030	OSLO